

An Fheirmeoireacht Fionnaidh

Ceist 1

(a) Beidh tú ag féachaint ar thuirisc faoi dhúnadh fheirmeacha fionnaidh sa tír. Sula bhféachann tú ar an tuairisc féach ar na focail thíos atá le cloisteáil inti. An dtuigeann tú féin nó an duine in aice leat iad?

- buille
- tubaisteach
- ag feidhmiú
- tionscal
- bánaithe
- An Comhaontas Glas
- ag fulaingt
- craicne
- trádálaithe
- cleachtas
- beartaithe
- i mbaol

(b) Féachaigí ar an tuairisc anois - an féidir libh aon fhocal nach raibh ar eolas agaibh a fháil ón chomhthéacs?

Ceist 2

Anois féach ar an tuairisc cúpla uair eile. An féidir leat a rá an bhfuil na ráitis thíos fíor nó bréagach? An aontaíonn an duine in aice leat le do rogha?

	Fíor nó Bréagach
1. Beidh ar fheirmeacha fionnaidh i nDún na nGall dúnadh taobh istigh de bhliain amháin.	
2. Tá cúig fheirm minceanna sa tír.	
3. Tá feirm Sven ag feidhmiú le 40 bliain.	
4. Baineann Sven úsáid as feoil ó ghnóthaí as Baile Átha Cliath chun na minceanna a chothú.	
5. Fásann na minceanna go dtí sé nó seacht mbliana.	
6. Tá sé mhíle feirm fionnaidh san Eoraip.	
7. Tá dhá chéad post curtha i mbaol anois.	

Ceist 3

Féach ar an sliocht seo ón tuairisc – cén fáth a bhfuil séimhiú ar na focail le cló dubh?

"Feirmeoir minceanna atá i Sven Sjöholm, tá na mílte minc aige ar a **fheirm** i nDroim an Locha taobh amuigh de na Gleannta. Tá sé ar **cheann** de **chúigear** (feirmeoirí) minceanna ar fud na tíre. An ceann seo ag feidhmiú le daichead bliain. Tá inní ar Sven go mbeidh a **thionscal** bánaithe taobh istigh de chúpla bliain de bharr pleananna an **Chomhaontais Ghlais** cosc a chur ar fheirmeoireacht fionnaidh sa tír seo. Deir Sven go mbaineann seisean úsáid as gnóthaí áitiúla feola le hábhar bia a cheannach do na minceanna. Agus deir sé go mbeidh na gnóthaí seo ag fulaingt go mór nuair a dhruideann a fheirm."

Ceist 4

Bí ag obair leis an duine in aice leat. Féachai gí ar an tuairisc arís agus aimsígí na focail a bhfuil malairt bhrí acu leis na focail seo thíos.

taobh amuigh: _____
sean: _____
eachtrannacha: _____
náisiúnta: _____
doichead: _____
tús: _____

Ceist 5

Pléigh na ceistanna seo leis na daoine eile i do ghrúpa:

Cad a cheapann tú faoi thionscal an fhionnaidh?
An bhfuil daoine a itheann feoil níos sláintiúla ná daoine a itheann glasraí amháin?
An mothaíonn ainmhithe pian cosúil linn féin?
An bhfuil ainmhithe i zúnna sásta, dar leat?

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1

- buille – stroke
- tubaisteach – disastrous
- ag feidhmiú – functioning
- tionscal – industry
- bánaithe – depopulated, deserted
- An Comhaontas Glas – The Green Party
- ag fulaingt – suffering
- craicne – skins
- trádálaithe – traders
- cleachtas – practice
- beartaithe – proposed
- i mbaol – in danger

Ceist 2

1. Bréagach.
2. Fíor.
3. Fíor.
4. Bréagach.
5. Bréagach.
6. Fíor.
7. Fíor.

Ceist 3

- a fheirm – an aidiacht shealbhach, dara pearsa firinsneach.
- ar cheann – cuirtear séimhiú tar éis an réamhfhocail shimplí *ar*.
- de chúigear - cuirtear séimhiú tar éis an réamhfhocail shimplí *de*.
- a thionscal – an aidiacht shealbhach, dara pearsa firinsneach.
- pleananna an Chomhaontais Ghlais – an tuiseal ginideach, uimhir uatha, ainmfhocal firinsneach le haidiacht.

Ceist 4

taobh amuigh:	taobh istigh
sean:	nua
eachtrannacha:	áitiúla
náisiúnta:	idirnáisiúnta
doicheadh:	fáilte
tús:	deireadh

Ceist 5

Tabhair deis do na foghlaimeoirí na ceistanna a phlé le chéile.

An Fheirmeoireacht Fionnaidh

Maolra Mac Donnchadha

Deir feirmeoirí fionnaidh i dTír Chonaill gur buille tubaisteach atá ann don cheantar go mbeidh ar fheirmeacha fionnaidh dúnadh taobh istigh de thrí bliana. I gclár nua rialtais beidh cosc ar fheirmeacha fionnaidh - cúig cinn de fheirmeacha minceanna atá faoi láthair sa tír. Chuaigh Áine Ní Bhreisleáin chuig feirm sna Gleannta.

Áine Ní Bhreisleáin

Feirmeoir minceanna atá i Sven Sjöholm, tá na mílte minc aige ar a fheirm i nDroim an Locha taobh amuigh de na Gleannta*. Tá sé ar cheann de chúigear (feirmeoirí) minceanna** ar fud na tíre. An ceann seo ag feidhmiú le daichead bliain. Tá imní ar Sven go mbeidh a thionscal bánaithe taobh istigh de chúpla bliain de bharr pleananna an Chomhaontais Ghlais cosc a chur ar fheirmeoireacht fionnaidh sa tír seo. Deir Sven go mbaineann seisean úsáid as gnóthaí áitiúla feola le hábhar bia a cheannach do na minceanna. Agus deir sé go mbeidh na gnóthaí*** seo ag fulaingt go mór nuair a dhruideann a fheirm.

Coinnítear na hainmhithe istigh i gcásanna, áit a gcothaítear iad go dtí go mbíonn siad sé nó seacht mí d'aois. Ansin, maraítear iad agus téann a gcraicne go margaí idirnáisiúnta, áit a gceannaíonn trádálaithe ar fud an domhain iad le héadach a dhéanamh astu. Sé mhíle feirm fionnaidh atá san Eoraip cé go bhfuil bac ar an chleachtas i Sasana agus i dTuaisceart Éireann. Chuir grúpa atá ag agóid**** le cearta a fháil d'ainmhithe fáiltiú roimh an scéala go mbeidh deireadh leis na feirmeacha seo.

Tá sé beartaithe ag na feirmeoirí fionnaidh sa tír seo a theacht le chéile le iarracht a dhéanamh a gcás a phlé leis an rialtas go luath. Deir Aontas na bhFeirmeoirí Fionnaidh gur fiú cúig mhilliún euro sa bhliain an tionscal seo d'Éirinn agus go bhfuil dhá chéad post curtha i mbaol anois de bharr moltaí an Chomhaontais Ghlais.

Áine Ní Bhreisleáin, Nuacht TG4, ar na Gleannta, i gCo. Dhún na nGall.

* *Na Gleannta* a deirtear

** *minc* a deirtear

*** *gnónna* a deirtear

**** *ag agóideacht* a deirtear